

सन २०१८-१९ करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजने अंतर्गत मंजूर "The Karadi Path- English Teaching Program- Scale up" या योजनेच्या मार्गदर्शक तत्वांना मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
आदिवासी विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: प्रशिक्षण २०१७/प्र.क्र. ३५९/का-१३
मंत्रालय, मुंबई ४०००३२
तारीख: ११/१०/२०१८

वाचा-

- १) शासनाचे समक्रमांकाचे दि.२७ ऑक्टोबर, २०१७ रोजीचे पत्र.
- २) जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. F.No.११०१५/०४/२०१८-Grants, दि.२१/६/२०१८.
- ३) जनजाती कार्य मंत्रालय, नवी दिल्ली यांचे पत्र क्र. F.No.११०१५/०१(१३)/२०१८-TSP, दि.२९/६/२०१८. (२ पत्रे)
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: केंद्रिय-२०१८/प्र.क्र.६९/का-१९, दि.१०/०९/२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने सन २०१८-१९ या आर्थिक वर्षाकरिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेअंतर्गत "The Karadi Path- English Teaching Program- Scale up" या योजनेकरिता संदर्भाधीन वाचा क्र. २ येथील इतिवृत्तान्वये मान्यता प्रदान केलेली आहे. त्यानुसार केंद्र शासनाने वाचा क्र.३ वरील पत्रान्वये विशेष केंद्रीय सहाय निधीचा पहिला हप्ता वितरीत केलेला आहे. सदर वाचा क्र. ४ येथील शासन निर्णयान्वये आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

२. Karadi Path Educational Company Pvt. Ltd., चेन्नई ही संस्था शिक्षण क्षेत्रात काम करणारी अग्रणी संस्था आहे. या संस्थेने आंध्र प्रदेश, तेलंगना, तामिळनाडू व कर्नाटक या राज्यातील शासकीय शाळांमध्ये काम केले आहे . त्याअनुषंगाने Karadi Path Education Pvt. Ltd., चेन्नई या संस्थेमार्फत आदिवासी विकास विभागांतर्गत १३२ शासकीय आश्रमशाळांमध्ये "KARAD PATH MAGIC ENGLISH-SLL Beginner and Intermediate level -१" कार्यक्रम सन २०१७-१८ मध्ये राबवण्याच्या प्रस्तावास शासनाच्या दि.२७/१०/२०१७ रोजीच्या पत्रान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. सदर मान्यतेच्या अनुषंगाने सद्यस्थितीत अपर आयुक्त, नाशिक यांच्या कार्यक्षेत्रातील नंदूरबार प्रकल्पातील ३२ शासकीय आश्रमशाळांमध्ये, अपर आयुक्त, ठाणे यांच्या कार्यक्षेत्रातील शहापूर प्रकल्पातील २३ शासकीय आश्रमशाळा, जव्हार प्रकल्पातील ३० शासकीय आश्रमशाळा, उहाणू प्रकल्पातील ३३ शासकीय आश्रमशाळा व १४ एकलव्य निवासी शाळा असे एकूण १३२ शाळांमध्ये सदर प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविण्यात येत आहे.

३. अशा प्रकारे आदिवासी आश्रमशाळेतील शिक्षकांना प्रशिक्षण देऊन त्यांची क्षमता वाढ करणे, विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविणे ,त्यांना इंग्रजी भाषा सोपी व अवगत करण्यासाठी प्रयत्न करणे व विद्यार्थ्यांना इंग्रजी भाषेच्या च्या प्रवाहात आणणे या कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी नावाजलेल्या अशा व

या क्षेत्रामध्ये कामाचा प्रदीर्घ अनुभव असलेल्या Karadi Path Educational Company Pvt Ltd चेन्नई या संस्थेमार्फत दुसऱ्या टप्प्यात २७४ शासकीय आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता २ री ते ९वी च्या विद्यार्थ्यांसाठी “KARAD PATH MAGIC ENGLISH- SLL Beginner and Intermediate level १” कार्यक्रम सन २०१८-१९ या शैक्षणिक वर्षात राबविण्यासाठी “The Karadi Path- English Teaching Program- Scale up” ही योजना राबविण्याच्या मार्गदर्शक सूचनांना मंजुरी देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते. त्याअनुषंगाने शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :-

आदिवासी विकास विभागाच्या अधिनस्त २७४ शासकीय आश्रमशाळांमधील सुमारे २९०० शिक्षकांसाठी प्रशिक्षण देऊन त्यांची क्षमता वाढ करून आश्रमशाळेतील सुमारे ९६,००० विद्यार्थ्यांना इंग्रजी भाषा सहज सोपी व अवगत करून देणे व त्यांना इंग्रजी भाषेच्या प्रवाहात आणणे यासाठी Karadi Path Educational Company Pvt. Ltd., चेन्नई यांचेमार्फत राबविण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यक्रमासाठी विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत प्राप्त निधीतून एकुण रू.२०६.११ लक्ष किंमतीच्या प्रकल्पास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर प्रकल्प राबविण्यासाठी अंमलबजावणीच्या मार्गदर्शक सूचना परिशिष्ट-१ प्रमाणे राहतील.

२. सदर मार्गदर्शक सूचनांनुसार वितरीत तरतूदींच्या मर्यादेत योजना राबविण्याबाबत त्वरीत कार्यवाही करण्यात यावी व त्याचे उपयोगिता प्रमाणपत्र आर्थिक व भौतिक अहवालासह शासनास सादर करण्याची दक्षता घ्यावी.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८१०१११५५०३०९९२४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. ना. शिंदे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

१. मा.मंत्री आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री आदिवासी विकास यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. प्रधान सचिव, आदिवासी विकास, मंत्रालय, मुंबई.
४. प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक.
६. आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे.

७. सर्व सहसचिव/उपसचिव ,आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई.
८. सर्व कक्ष अधिकारी, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
९. सर्व अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक/ठाणे/अमरावती/नागपूर.
१०. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प, नाशिक/कळवण/तळोदा/धुळे/राजुर/
घोडेगाव/यावल/पेण/ धारणी/गडचिरोली.
११. Karadi Path Educational Company Pvt. Ltd. चेन्नई.
१२. संगणक समन्वयक, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१३. निवड नस्ती (का.१३) आदिवासी विकास विभाग,मंत्रालय,मुंबई.

परिशिष्ट-१

१	योजनेचे नाव	"The Karadi Path- English Teaching Program- Scale up																																																									
२	योजना वर्ष	सन २०१८-१९																																																									
३	योजनेचे कार्यक्षेत्र	अ क्र	अपर आयुक्त कार्यालय	प्रकल्प कार्यालयाचे नाव	एकूण आश्रम शाळांची संख्या																																																						
		१	नाशिक	नाशिक	४१																																																						
		२		कळवण	४१																																																						
		३		तळोदा	४२																																																						
		४		धुळे	२२																																																						
		५		राजूर	२५																																																						
		६		यावल	१८																																																						
		७	ठाणे	घोडेगाव	२३																																																						
		८		पेण	१६																																																						
		९	अमरावती	धारणी	२१																																																						
		१०	नागपूर	गडचिरोली	२५																																																						
				एकूण	२७४																																																						
४	लाभार्थी/युनिट संख्या	<p>१) प्रस्तावित आश्रम शाळेतील सर्व शिक्षक प्रशिक्षणास उपस्थित राहतील.</p> <p>२) प्रस्तावित आश्रम शाळेतील इयत्ता १ ली ते १० वी मधील सर्व विद्यार्थी या योजनेचे समाविष्ट असतील.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>अ क्र</th> <th>अपर आयुक्त कार्यालय</th> <th>प्रकल्प कार्यालयाचे नाव</th> <th>शिक्षकांची संख्या</th> <th>विद्यार्थ्यांची संख्या</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td rowspan="6">नाशिक</td> <td>नाशिक</td> <td>३६३</td> <td>१५६६२</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>कळवण</td> <td>५२९</td> <td>१६१३३</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>तळोदा</td> <td>५२६</td> <td>१४९२९</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>धुळे</td> <td>२२०</td> <td>७९५२</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>राजूर</td> <td>२०५</td> <td>१२७८४</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>यावल</td> <td>१७०</td> <td>४८४०</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td rowspan="2">ठाणे</td> <td>घोडेगाव</td> <td>२३०</td> <td>५९९९</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>पेण</td> <td>१४०</td> <td>५१०६</td> </tr> <tr> <td>९</td> <td>अमरावती</td> <td>धारणी</td> <td>२७०</td> <td>६५९९</td> </tr> <tr> <td>१०</td> <td>नागपूर</td> <td>गडचिरोली</td> <td>२४०</td> <td>६३८५</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td>एकूण</td> <td>२८९३</td> <td>९६३८९</td> </tr> </tbody> </table>				अ क्र	अपर आयुक्त कार्यालय	प्रकल्प कार्यालयाचे नाव	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या	१	नाशिक	नाशिक	३६३	१५६६२	२	कळवण	५२९	१६१३३	३	तळोदा	५२६	१४९२९	४	धुळे	२२०	७९५२	५	राजूर	२०५	१२७८४	६	यावल	१७०	४८४०	७	ठाणे	घोडेगाव	२३०	५९९९	८	पेण	१४०	५१०६	९	अमरावती	धारणी	२७०	६५९९	१०	नागपूर	गडचिरोली	२४०	६३८५			एकूण	२८९३	९६३८९
अ क्र	अपर आयुक्त कार्यालय	प्रकल्प कार्यालयाचे नाव	शिक्षकांची संख्या	विद्यार्थ्यांची संख्या																																																							
१	नाशिक	नाशिक	३६३	१५६६२																																																							
२		कळवण	५२९	१६१३३																																																							
३		तळोदा	५२६	१४९२९																																																							
४		धुळे	२२०	७९५२																																																							
५		राजूर	२०५	१२७८४																																																							
६		यावल	१७०	४८४०																																																							
७	ठाणे	घोडेगाव	२३०	५९९९																																																							
८		पेण	१४०	५१०६																																																							
९	अमरावती	धारणी	२७०	६५९९																																																							
१०	नागपूर	गडचिरोली	२४०	६३८५																																																							
		एकूण	२८९३	९६३८९																																																							
५	मंजूर निधी	२०१८-१९ करिता विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतर्गत मंजूर निधी रू.२०६.११ लक्ष.																																																									

६	योजनेसाठी येणाऱ्या खर्चाचे सविस्तर अंदाजपत्रक (रु. लाखात)	<p>१) सर्व अपर आयुक्त स्तरातील एकूण १० प्रकल्प कार्यालय मधील प्रस्तावित आश्रम शाळेतील सर्व शिक्षक प्रशिक्षणास उपस्थित राहतील.</p> <p>२) प्रथम टप्प्यात प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शिक्षकांना २ दिवसीय पायाभूत(Beginner) प्रशिक्षण देण्यात येईल.</p> <p>२) द्वितीय टप्प्यात प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शिक्षकांना २ दिवसाचे रिक्रेशर प्रशिक्षण देण्यात येईल.</p> <p>३) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व मुख्याध्यापक व सर्व सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(शिक्षण) यांना एक दिवसीय प्रशिक्षण देण्यात येईल.</p> <p>४) योजनेचा एकूण खर्च -</p>																																																																																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>एकूण प्रशिक्षणार्थी संख्या</th> <th>प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च</th> <th>४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (शिक्षक)</th> <th>१ दिवसीय orientation कार्यशाळा खर्च (मुख्यध्यापक)</th> <th>सनियंत्रण व मूल्यमापन खर्च</th> <th>एकूण खर्च</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>२८९३</td> <td>१,७००</td> <td>१,९४,४०,९६०</td> <td>१,५९,०४०</td> <td>४,००,०००</td> <td>२,००,००,०००</td> </tr> </tbody> </table> <p>५) प्रशिक्षणाचा सविस्तर खर्च-</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>अ क्र</th> <th>प्रकल्प कार्यालय नाव</th> <th>एकूण प्रशिक्षकांची संख्या</th> <th>प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च (रु.)</th> <th>एका दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (रु.)</th> <th>४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>नाशिक</td> <td>३६३</td> <td>१,६८०/-</td> <td>६,०९,८४०</td> <td>२४,३९,३६०/-</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>कळवण</td> <td>५२९</td> <td>१,६८०/-</td> <td>८,८८,७२०</td> <td>३५,५४,८८०/-</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>तळोदा</td> <td>५२६</td> <td>१,६८०/-</td> <td>८,८३,६८०</td> <td>३५,३४,७२०/-</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>धुळे</td> <td>२२०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>३,६९,६००</td> <td>१४,७८,४००/-</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>राजूर</td> <td>२०५</td> <td>१,६८०/-</td> <td>३,४४,४००</td> <td>१३,७७,६००/-</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>घोडेगाव</td> <td>२३०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>३,८६,४००</td> <td>१५,४५,६००/-</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>यावल</td> <td>१७०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>२,८५,६००</td> <td>११,४२,४००/-</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>पेण</td> <td>१४०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>२,३५,२००</td> <td>९,४०,८००/-</td> </tr> <tr> <td>९</td> <td>धारणी</td> <td>२७०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>४,५३,६००</td> <td>१८,१४,४००/-</td> </tr> <tr> <td>१०</td> <td>गडचिरोली</td> <td>२४०</td> <td>१,६८०/-</td> <td>४,०३,२००</td> <td>१६,१२,८००/-</td> </tr> <tr> <td></td> <td>एकूण</td> <td>२८९३</td> <td></td> <td>४८,६०,२४०</td> <td>१,९४,४०,९६०</td> </tr> </tbody> </table>	एकूण प्रशिक्षणार्थी संख्या	प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च	४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (शिक्षक)	१ दिवसीय orientation कार्यशाळा खर्च (मुख्यध्यापक)	सनियंत्रण व मूल्यमापन खर्च	एकूण खर्च	२८९३	१,७००	१,९४,४०,९६०	१,५९,०४०	४,००,०००	२,००,००,०००	अ क्र	प्रकल्प कार्यालय नाव	एकूण प्रशिक्षकांची संख्या	प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च (रु.)	एका दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (रु.)	४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च	१	नाशिक	३६३	१,६८०/-	६,०९,८४०	२४,३९,३६०/-	२	कळवण	५२९	१,६८०/-	८,८८,७२०	३५,५४,८८०/-	३	तळोदा	५२६	१,६८०/-	८,८३,६८०	३५,३४,७२०/-	४	धुळे	२२०	१,६८०/-	३,६९,६००	१४,७८,४००/-	५	राजूर	२०५	१,६८०/-	३,४४,४००	१३,७७,६००/-	६	घोडेगाव	२३०	१,६८०/-	३,८६,४००	१५,४५,६००/-	७	यावल	१७०	१,६८०/-	२,८५,६००	११,४२,४००/-	८	पेण	१४०	१,६८०/-	२,३५,२००	९,४०,८००/-	९	धारणी	२७०	१,६८०/-	४,५३,६००	१८,१४,४००/-	१०	गडचिरोली	२४०	१,६८०/-	४,०३,२००	१६,१२,८००/-		एकूण	२८९३	
एकूण प्रशिक्षणार्थी संख्या	प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च	४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (शिक्षक)	१ दिवसीय orientation कार्यशाळा खर्च (मुख्यध्यापक)	सनियंत्रण व मूल्यमापन खर्च	एकूण खर्च																																																																															
२८९३	१,७००	१,९४,४०,९६०	१,५९,०४०	४,००,०००	२,००,००,०००																																																																															
अ क्र	प्रकल्प कार्यालय नाव	एकूण प्रशिक्षकांची संख्या	प्रती प्रशिक्षणार्थी प्रती दिवस खर्च (रु.)	एका दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च (रु.)	४ दिवसाचा प्रशिक्षणाचा खर्च																																																																															
१	नाशिक	३६३	१,६८०/-	६,०९,८४०	२४,३९,३६०/-																																																																															
२	कळवण	५२९	१,६८०/-	८,८८,७२०	३५,५४,८८०/-																																																																															
३	तळोदा	५२६	१,६८०/-	८,८३,६८०	३५,३४,७२०/-																																																																															
४	धुळे	२२०	१,६८०/-	३,६९,६००	१४,७८,४००/-																																																																															
५	राजूर	२०५	१,६८०/-	३,४४,४००	१३,७७,६००/-																																																																															
६	घोडेगाव	२३०	१,६८०/-	३,८६,४००	१५,४५,६००/-																																																																															
७	यावल	१७०	१,६८०/-	२,८५,६००	११,४२,४००/-																																																																															
८	पेण	१४०	१,६८०/-	२,३५,२००	९,४०,८००/-																																																																															
९	धारणी	२७०	१,६८०/-	४,५३,६००	१८,१४,४००/-																																																																															
१०	गडचिरोली	२४०	१,६८०/-	४,०३,२००	१६,१२,८००/-																																																																															
	एकूण	२८९३		४८,६०,२४०	१,९४,४०,९६०																																																																															

७	अंमलबजावणी अधिकारी	<p>१) प्रकल्प अंमलबजावणीची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांची राहिल.</p> <p>२) सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(शासकीय आश्रम शाळा) -हे आपल्या अधिनस्त शासकीय आश्रमशाळेतील सर्व शिक्षक वेळोवेळी आयोजित करण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यशाळेस उपस्थित ठेवण्याची जबाबदारी राहिल, तसेच सर्व शिक्षक वेळेवर हजर राहणे, त्यांची उपस्थिती घेणे व प्रशिक्षणास लागणारे सहाय्य बघणे ई. ची जबाबदारी संबंधित सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(शासकीय आश्रम शाळा) यांची राहिल.</p> <p>३) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शासकीय आश्रम शाळेतील सर्व शिक्षक वेळोवेळी आयोजित करण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यक्रमास वेळेवर उपस्थित राहतील. प्रशिक्षणास उपस्थित अथवा अनुपस्थित प्रशिक्षणार्थी यांची प्रशिक्षणा बाबत सेवापुस्तिका मध्ये नोंद घेतली जाईल.</p> <p>५) जर प्रशिक्षणार्थी प्रशिक्षणास अनुपस्थित राहिल्यास, प्रशिक्षणाचा खर्च अनुपस्थित प्रशिक्षणार्थी यांच्या वेतनातून कपात करण्याची जबाबदारी संबंधित मुख्याध्यापक यांची राहिल.</p>
८	योजना राबविणारी यंत्रणा	संबंधित प्रकल्प अधिकारी व Karadi Path Education Company Pvt Ltd(KPEC)
९	नियंत्रक अधिकारी	संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास.
१०	योजनेचा उद्देश/हेतू	<p>केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार एकछत्री योजनेतर्गत विविध शैक्षणिक उपक्रमाची अंमलबजावणी करणे :-</p> <p>१) प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून शिक्षकांची शिकविण्याची क्षमता वाढविणे.</p> <p>२) आदिवासी विद्यार्थ्यांनाची शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविणे.</p> <p>३) आदिवासी विद्यार्थ्यांनाची इंग्रजी भाषा शिकण्याची क्षमता वाढविणे.</p> <p>४) आदिवासी विद्यार्थ्यांना ऑडीओ विज्युवल् माध्यमातून शिक्षणाच्या प्रती आवड व गोडी निर्माण करणे.</p> <p>५) आदिवासी भागातील विद्यार्थ्यांना इंग्रजी विषयाच्या चांगल्या व गुणवत्ता पूर्वक शिक्षण व प्रशिक्षणाच्या माध्यमातून इतर प्रवाहासोबत जोडणे.</p> <p>६) आदिवासी विद्यार्थ्यांची इंग्रजी विषयाची भीती दूर करणे.</p>
११	लाभार्थी निवडीची कार्य पद्धती	<p>१) प्रस्तावित एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालयातर्गत सर्व शासकीय आश्रमशाळेतील व सर्व शिक्षक यांचा समावेश असेल.</p> <p>२) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व आश्रमशाळेतील मुख्याध्यापक व सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी एक दिवसीय प्रशिक्षणात सहभागी असतील.</p> <p>३) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शासकीय आश्रम शाळेतील इयत्ता १ ली ते १० वी मधील सर्व विद्यार्थी या योजनेत सहभागी असतील.</p> <p>४) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शासकीय आश्रमशाळेतील सर्व मुख्याध्यापक, सर्व शिक्षक यांना वेळोवेळी होणाऱ्या प्रशिक्षणास उपस्थित राहण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी व सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) यांची राहिल.</p>

<p>१२</p>	<p>योजना राबविण्याची कार्यपद्धती</p>	<p>सदर योजना पुढीलप्रमाणे राबविली जाईल :-</p> <p>१) योजनेतील प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील प्रकल्प अधिकारी व Karadi Path Education Company Pvt. Ltd., (KPEC) मिळून प्रशिक्षण घेण्याचे वर्षभरातील वेळापत्रक निश्चित करण्यात येईल.</p> <p>२) योजने संबंधीचे सर्व प्रशिक्षण देण्याची जबाबदारी Karadi Path Education Company Pvt. Ltd., (KPEC) या संस्थेची राहिल, संबंधित संस्था प्रशिक्षणास प्रत्येक batch नुसार आवश्यक आवश्यक असणारे प्रशिक्षण तज्ञांची व्यवस्था करेल.</p> <p>३) प्रशिक्षणाचे स्थळ निश्चिती, निवासाची व्यवस्था, जेवण, नास्ता, प्रशिक्षणास लागणारे साहित्य जसे- प्रोजेक्टर, माईक, लिखाणाचे साहित्य ई. व्यवस्था करण्याची जबाबदारी प्रकल्प अधिकारी यांची राहिल, याबात प्रशिक्षण देणारी संस्था Karadi Path Education Company Pvt. Ltd., (KPEC) सहकार्य करेल.</p> <p>४) शासकीय आश्रमशाळेतील सर्व शिक्षक वेळोवेळी आयोजित करण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षण कार्यशाळेस उपस्थित ठेवणे, तसेच सर्व शिक्षक वेळेवर हजर राहणे, त्यांची उपस्थिती घेणे व प्रशिक्षणास लागणारे सहाय्य बघणे याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांचे कार्यालयातील सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(शा. आश्रम शाळा) यांची राहिल.</p> <p>५) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व मुख्याध्यापक व सर्व सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) यांचे एक दिवसीय orientation कार्यक्रमाचे आयोजन केले जाईल.</p> <p>६) प्रस्तावित कार्यक्षेत्रातील सर्व शिक्षकांचे beginner व refresher प्रशिक्षणाचे आयोजन केले जाईल.</p> <p>७) प्रशिक्षणा नंतर शिक्षकांनी आश्रमशाळेतील प्रत्येक वर्गनिहाय प्रत्येक आठवड्यामध्ये इंग्रजी भाषाविषयी किमान ५ session घेणे बंधनकारक असेल, या प्रमाणे संपूर्ण वर्षभरामध्ये ७२ session पूर्ण करण्याची जबाबदारी संबंधित शिक्षकांची असेल, सदरचे session पूर्ण करण्यास जादा तासिका घेणे, सुट्टीच्या दिवसामध्ये अधिक तास घेणे याचे नियोजन संबंधित शिक्षक करेल. आश्रमशाळेवर या संबंधी register ठेवणे व ते वेळेवर भरण्याची जबाबदारी मुख्याध्यापक व शिक्षकांची राहिल, याबाबत झालेल्या कार्यवाहीचा अहवाल प्रकल्प अधिकारी यांना सादर करण्याची जबाबदारी सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) यांची राहिल.</p> <p>८) प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर Karadi Path Education Company Pvt. Ltd., (KPEC) या संस्थेचे field trainer प्रत्येक शाळेवर जाऊन प्रकल्प अंमलबजावणी होण्याबाबत आढावा घेतील, भाषा शिकविण्याबाबत येणाऱ्या अडचणी दूर करतील, त्या बाबत demo lectures घेतील व प्रकल्प गुणवत्तापूर्ण व वेळेत राबविण्यास संबंधित शिक्षकाना सहाय्य करतील.</p> <p>९) प्रकल्प कार्यालयातील विस्तार अधिकारी, सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण) हे वेळोवेळी आश्रमशाळेला भेटी देऊन प्रकल्पाची अंमलबजावणीचा आढावा घेतील व प्रकल्प चांगला व गुणवत्ता पूर्ण राबविण्यास मार्गदर्शन करतील, तसेच संबंधित मुख्याध्यापक व शिक्षकांना प्रकल्प अंमलबजावणीत येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यास मदत करतील.</p> <p>१०) प्रशिक्षण देणाऱ्या संस्थेद्वारे संबंधित प्रकल्पातील भौतिक प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याला संबंधित प्रकल्प अधिकारी, अपर आयुक्त, आयुक्त, आदिवासी विकास यांना देईल, त्याबाबत monitoring system ची निर्मिती संबंधित संस्था करेल.</p> <p>११) सर्व आश्रमशाळेतील मुख्याध्यापक प्रकल्पाचा भौतिक प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत संबंधित प्रकल्प कार्यालयास सादर करेल, प्रकल्प अधिकारी</p>
-----------	--	--

		<p>आपल्या अधिनस्त सर्व आश्रमशाळेचे प्रगती अहवालाचे एकत्रीकरण करून प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेला अहवाल संबंधित अपर आयुक्त व आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांना सादर करेल.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Sr No</th> <th>Task / Action</th> <th>Time Frame</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>आदिवासी विकास विभागा द्वारे Karadi Path Ed. Co. Pvt. Ltd सोबत सामंजस्य करार</td> <td>07 November 2017</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>Material Dispatched and Delivery</td> <td>12 to 22 July, 18</td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>Sony TV Installation</td> <td>26 July, 18 Onwards</td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>Base Line Assessment in 63 Schools out of 263 across location</td> <td>28 Aug, 18 Onwards</td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>Orientation along with HM and TDD officials & State Officials</td> <td>September 2018</td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>Teacher Training for २८९३ Teachers across 10 PO location</td> <td>September 2018</td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>Demo Visits by KP Trainer</td> <td>Sep, 18 Onwards</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>Karadi Path Session of M.E. SLL Level-1 in Class 2 to 9, teachers conducting 5 sessions per week from class 1 to 9, 72 sessions from</td> <td>Sep, 18 to March, 19</td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>First Implementation Review Visit in all School by Trainer</td> <td>October, 18 Onwards</td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>Review Meeting</td> <td>Nov, - Dec, 18</td> </tr> <tr> <td>11</td> <td>Second Implementation Review Visit in all School by Trainer</td> <td>Dec, 18</td> </tr> <tr> <td>12</td> <td>Review Meeting</td> <td>Jan. 19</td> </tr> <tr> <td>13</td> <td>Third Implementation Review Visit in all School by Trainer</td> <td>Jan, 19</td> </tr> <tr> <td>14</td> <td>Trainer Visit & Completion of 10 KP session in KP Class</td> <td>Sep to March</td> </tr> <tr> <td>16</td> <td>Project Head Visit & Every month at each location</td> <td>October to March</td> </tr> <tr> <td>17</td> <td>Visit of PO/APO/ADI to observe the KP-Class</td> <td>October to March</td> </tr> </tbody> </table>	Sr No	Task / Action	Time Frame	1	आदिवासी विकास विभागा द्वारे Karadi Path Ed. Co. Pvt. Ltd सोबत सामंजस्य करार	07 November 2017	2	Material Dispatched and Delivery	12 to 22 July, 18	3	Sony TV Installation	26 July, 18 Onwards	4	Base Line Assessment in 63 Schools out of 263 across location	28 Aug, 18 Onwards	5	Orientation along with HM and TDD officials & State Officials	September 2018	6	Teacher Training for २८९३ Teachers across 10 PO location	September 2018	7	Demo Visits by KP Trainer	Sep, 18 Onwards	8	Karadi Path Session of M.E. SLL Level-1 in Class 2 to 9, teachers conducting 5 sessions per week from class 1 to 9, 72 sessions from	Sep, 18 to March, 19	9	First Implementation Review Visit in all School by Trainer	October, 18 Onwards	10	Review Meeting	Nov, - Dec, 18	11	Second Implementation Review Visit in all School by Trainer	Dec, 18	12	Review Meeting	Jan. 19	13	Third Implementation Review Visit in all School by Trainer	Jan, 19	14	Trainer Visit & Completion of 10 KP session in KP Class	Sep to March	16	Project Head Visit & Every month at each location	October to March	17	Visit of PO/APO/ADI to observe the KP-Class	October to March
Sr No	Task / Action	Time Frame																																																			
1	आदिवासी विकास विभागा द्वारे Karadi Path Ed. Co. Pvt. Ltd सोबत सामंजस्य करार	07 November 2017																																																			
2	Material Dispatched and Delivery	12 to 22 July, 18																																																			
3	Sony TV Installation	26 July, 18 Onwards																																																			
4	Base Line Assessment in 63 Schools out of 263 across location	28 Aug, 18 Onwards																																																			
5	Orientation along with HM and TDD officials & State Officials	September 2018																																																			
6	Teacher Training for २८९३ Teachers across 10 PO location	September 2018																																																			
7	Demo Visits by KP Trainer	Sep, 18 Onwards																																																			
8	Karadi Path Session of M.E. SLL Level-1 in Class 2 to 9, teachers conducting 5 sessions per week from class 1 to 9, 72 sessions from	Sep, 18 to March, 19																																																			
9	First Implementation Review Visit in all School by Trainer	October, 18 Onwards																																																			
10	Review Meeting	Nov, - Dec, 18																																																			
11	Second Implementation Review Visit in all School by Trainer	Dec, 18																																																			
12	Review Meeting	Jan. 19																																																			
13	Third Implementation Review Visit in all School by Trainer	Jan, 19																																																			
14	Trainer Visit & Completion of 10 KP session in KP Class	Sep to March																																																			
16	Project Head Visit & Every month at each location	October to March																																																			
17	Visit of PO/APO/ADI to observe the KP-Class	October to March																																																			
१३	निधी वितरणाची कार्यपद्धती	<p>१) मंजूर रु. २०६.११ लक्ष निधीचे वितरण आयुक्त कार्यालय यांचे कडून अपर आयुक्त यांचे माध्यमातून एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प कार्यालय यांचे स्तरावर वितरीत केला जाईल.</p> <p>२) प्रकल्प कार्यालय यांना निधीचे वितरण यांच्या कार्यक्षेत्रातील शिक्षकांच्या संख्येप्रमाणे करण्यात येईल.</p> <p>३) प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचेकडून प्रशिक्षण आयोजित करण्यापूर्वी प्रशिक्षण घेण्यात येणाऱ्या संस्थेस प्रशिक्षणार्थी यांच्या संख्येनुसार ५० % बुकिंग रक्कम दिली जाईल.</p> <p>४) प्रकल्प कार्यालया कडून प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर प्रशिक्षण घेतलेल्या संस्थेकडून खर्चाचा अहवाल/बिल सादर केल्यानंतर उर्वरित निधी दिला जाईल.</p>																																																			

		५) मंजूर निधीच्या २ % निधी आयुक्त आदिवासी विकास यांचे स्तरावर ठेऊन ही रक्कम योजना सनियंत्रण व मूल्यमापन करण्यास वापरता येईल, ज्या मध्ये आदिवासी विकास विभागाला सदर योजना तपासणी करण्यास क्षेत्रीय भेटी देणे, फोटो काढणे, झेरॉक्स व योजनेच्या अनुषंगाने इतर साहित्य व त्रयस्थ संस्थेकडून मूल्यमापन करण्यास लागणारे खर्च यामधून भागविले जाईल.
१४	योजनेचा कालावधी	एक वर्ष -सन २०१८-१९.
१५	योजनेच्या अटी व शर्ती	<p>१) आदिवासी विकास विभाग व Karadi Path Education Company Pvt. Ltd. (KPEC) यांच्या मध्ये झालेल्या सामंजस्य करारानुसार (MoU) योजना राबविली जाईल.</p> <p>२) सर्व प्रशिक्षण निवासी असेल, सर्व प्रशिक्षणार्थी हे प्रशिक्षण असणाऱ्या दिवसाच्या आधीच्या दिवशी प्रशिक्षण स्थळी उपस्थित राहतील.</p> <p>३) प्रशिक्षणाचे स्थळ निश्चिती, वेळापत्रक, निवासाची व्यवस्था, जेवण, नास्ता, प्रशिक्षणास लागणारे साहित्य जसे:- प्रोजेक्टर, माईक, लिखाणाचे साहित्य इत्यादी व्यवस्था करण्याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी यांची राहिल, याबाबत प्रशिक्षण देणारी संस्था Karadi Path Education Company Pvt. Ltd. (KPEC) सहकार्य करेल.</p> <p>४) प्रशिक्षणातील प्रत्येक वर्गामध्ये ५० ते ६० प्रशिक्षणार्थी असतील.</p> <p>५) सर्व प्रशिक्षण देण्याची जबाबदारी Karadi Path Education Company Pvt. Ltd., (KPEC) यांची राहिल.</p> <p>६) योजना राबविताना होणारा बदल संबंधित प्रकल्प, राबविणारी यंत्रणा व संबंधित प्रकल्प अधिकारी एकत्रितपणे ठरवतील.</p> <p>७) प्रशिक्षण दरम्यान प्रशिक्षण देणारी संस्था प्रशिक्षणार्थी यांचे मधून master trainer निवडतील.</p> <p>८) सदर प्रकल्प संबंधी अपर आयुक्त यांचे मधून प्रत्येकी एक चांगल्या शिक्षकास प्रमाणपत्र व बक्षीस दिले जाईल .</p> <p>९) सदर योजनेच्या प्रगती बाबत प्रगती अहवाल प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांनी संबंधित यंत्रणेकडून प्राप्त करून मासिक/त्रैमासिक माहिती व मंजूर निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांचे मार्फत आयुक्तालायास सादर करावा.</p> <p>१०) अंमलबजावणी करणाऱ्या यंत्रणेने केलेल्या कामाचा पूर्तता अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करणे बंधनकारक असेल.</p> <p>११) योजनेची अंमलबजावणी करण्याऱ्या यंत्रणेने चांगल्या प्रतीची चित्रफिती (सीडी) व छायाचित्रे काढून खर्च अहवालासोबत प्रकल्प अधिकारी यांना सादर करावा. प्रकल्पाची छायाचित्रासह यशोगाथा तयार करून देणे संबंधित संस्थेवर बंधनकारक राहिल. तसेच योजने विषयी सर्व माहिती उदा. लाभार्थी यादी , फोटो, यशोगाथा इत्यादी अनुषंगिक माहिती आदिवासी विकास विभागाच्या वेबसाईट वर प्रसिद्ध करण्याची जबाबदारी संबंधित प्रकल्प अधिकारी व अपर आयुक्त यांची राहिल.</p>
१६	योजनेचे सनियंत्रण व मूल्यमापन	<p>१) सनियंत्रण व मूल्यमापन समितीद्वारे योजनेचे सनियंत्रण व मूल्यमापन केले जाईल. योजना अंमलबजावणी मध्ये येणाऱ्या अडचणी सोडविण्यासाठी मार्गदर्शन करेल.</p> <p>२) योजना अंमलबजावणी होताना प्रत्येक तीन महिन्यांनी समिती योजनेची प्रगती तपासण्यासाठी बैठक आयोजित करेल.</p> <p>३) सदर बैठकीमध्ये संस्था कामाचा भौतिक व आर्थिक प्रगती अहवाल सादर करेल.</p> <p>४) सनियंत्रण व मूल्यमापन समिती पुढीलप्रमाणे असेल:-</p>

		<p>१) संबंधित अपर आयुक्त, आदिवासी विकास:- अध्यक्ष २) संबंधित प्रकल्प अधिकारी :- उपाध्यक्ष ३) सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(वसतिगृह):- सदस्य ४) सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(अनुदानित आश्रम शाळा):- सदस्य ५) सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी(शा. आश्रम शाळा):- सदस्य सचिव ६) karadi path company Pvt. Ltd., चे प्रतिनिधी :- सदस्य</p> <p>५) सदर योजनेच्या अंमलबजावणी प्रक्रीयेमध्ये काही बदल किंवा सुधारणा करण्याचे अधिकार उपरोक्त समितीस राहतील. योजनेची अंमलबजावणी सुरु झाल्यापासून उपरोक्त समितीची बैठक दर ३ महिन्यांनी आयोजित करावी व सदर बैठकीमध्ये योजनेच्या प्रगतीचा आढावा घेण्यात यावा तसेच योजना अंमलबजावणीमध्ये काही अडचणी असतील तर त्याबाबत आवश्यक निर्णय घेण्याचा अधिकार या समितीस राहिल. ६) अंमलबजावणी करणाऱ्या यंत्रणेने या समितीच्या बैठकीमध्ये केलेल्या कामाचा पूर्तता अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर केल्यानंतर अंमलबजावणी संस्थेस पुढील निधी वितरीत करण्यात येईल. ७) योजनेचे मूल्यमापन बाह्य यंत्रणेद्वारे व तत्सम यंत्रणे मार्फत करण्याचे अधिकार आयुक्त आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांना राहतील.</p>
१७	योजनेची फलनिष्पत्ती	<p>१) आदिवासी विद्यार्थ्यांमध्ये इंग्रजी भाषेबद्दल आत्मविश्वास व गुणवत्ता वाढेल. २) आदिवासी विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक गुणवत्ता वाढेल. ३) आश्रमशाळेतील शिक्षकांचा इंग्रजी भाषा शिकविण्याचे कौशल्य वाढेल.</p>

*****

Annexure - 1**Academic Planner**

Months	Working Days	Holidays	5 KP Ses. per Week
Sep	23	7	17
Oct	25 (I-term Exams)	6	19
Nov	14 (Diwali Vacation)	16	19
Dec	25	5	20
Jan,19	26	5	16
Feb,19	22	6	14
Mar,19	20	11	00
Apr,19	22 (II-term Exams)	8	00
Total	177	64	105

Planner of KP Class

Total KP Ses.	Time frame	Total working day	School Timings	Time for one KP Session	KP Classroom	Min. KP Class per week
72	Oct,18 - Mar,19	130	11 to 5	40 to 60min	One / Two	5

Completion of KP Session

Total KP Ses.	Time frame	Total working day	School Timings	Time for one KP Session	Total KP Session	Buffering Time
72	Oct,18 - Mar,19	130	11 to 5	40 to 60min	87	105 session

Review meetings planner

Sr. No.	Process	Details	Team
1	Review Meetings	Every 3-5 months	Ministry, KP team & ITDP Officers
2	Assessment	Once in a year	Teachers
3	Implementation Review	Every 2 months	KP Trainers & ITDP Officers
4	Observation	Monthly	KP Trainers & ITDP Officers
५	Reporting	Need to submit to ITDP Officers, Mantralay, KP Project Head HO Chennai	School Teachers, HM, ADI, KP Trainers, KP -Project Head, APO, PO, Mantralay Support Team

*****

Annexure- 2

Operative Practices of implementation of KP M.E. SLL Program

- Teachers across 10 PO location must complete 72 sessions of M.E. SLL Level -1 before 31 March 2019.
- Teachers will be maintaining one register to write KP session plan and after completing one session they will take HM sign.
- Conducting weekly meeting and do manual study and prepare session plan of one week in advance. Allocated KP trainer will support and coordinate.
- HM will Create What's App group of each school.
- Coordinate with KP trainers for planning, execution and challenges.
- Officials from department will visit schools along with KP trainers and individually.
- Teachers will follow the manual very diligently, there shall not be any alteration in methods of number of sessions.
- KP team is always there to support teachers to overcome the challenges.
- A visit book should be maintained in the schools.
- Monitoring should be recorded in the record book of school where other records are also maintained.
- Good performers i.e. schools, teachers, students will be recognized and appreciated.
- Pre-requisite infrastructure will be made available for KP classroom.
- Maximum Only 40 students will be allowed in one KP class, if there are more number of students then section should be created.
- School will ensure to maintain the quality of KP M.E.SLL program.
- The PO's & APO's will fix a monthly meeting on a scheduled time with KP Project head.
- The PO's & APO's will keep the agenda for Karadi Path project in monthly HM meeting.
- The PO's & APO's will observe KP class in every month of their respective location.
- The PO's & APO's will fix meeting in every month on a scheduled time with KP Trainer & get the update of the project.
- The KP team will prepare the tailor made MIS/ Dash Board/ Reporting system based on the requirement of MTDD.
- There will be a double reporting system where other than KP team the officials from department: H.M, ADI's, APO's, will generate the reports and submit the copy to their respective head. KP team should conduct the training program for all of them.
- All the APO's will ensure the supportive infrastructure by creating a KP class-room in each school.
- HM should monitor the session at School Level. KP team should conduct the training program for HM.
- Teacher or KP coordinator should call the KP trainer every week.
- All teachers must attend the training whether temporary or permanent
- Identify the schools which has higher strength of the students and make additional section accordingly & prepare the time-table of Karadi Path session.
- The school official must provide the academic calendar providing all the details of holiday, exam period & other events at schools. KP trainer must plan their visit to the school according to the academic calendar of the school of respective location.

*****